

v souvislosti se železniční přepravou, za nebezpečí, za něž neručí podle železniční smlouvy nákladní.

Čís. 5341.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Měl-li po služební dobu zaměstnancovu pozemkový majetek zprvu ve své režii vlastník a po té pachtýř a domáhal-li se zaměstnanec v době, kdy majetek byl v pachtu, zaopatřovacích požitků na vlastníku, jenž mu je přiznal za dobu u něho (vlastníka) ztrávenou, jest zaměstnanec oprávněn domáhati se na vlastníku zaopatřovacích požitků dle zákona čís. 130/1921 jen vzhledem ke službě, u něho ztrávené a dle postavení, jež u něho zaujímal.

(Rozh. ze dne 6. října 1925, Rv I 913/25.)

Žalobce byl od roku 1883 zaměstnancem na velkém pozemkovém majetku žalovaného, bývalého hraběte. Dvory, na nichž žalobce sloužil, měl zprvu v režii žalovaný, po patnáctileté službě žalobcově dvůr, na němž právě žalobce jako poklasný sloužil, byl nadále propachtován, a žalobce stal se za pachtu šafářem. V roce 1917 domáhal se žalobce na žalovaném zaopatřovacích požitků a bylo mu výnosem ze dne 14. listopadu 1917 poukázáno výslužné »za léta v hraběcí službě ztrávená«. Žalobce setrval i po té ve službě, až byl roku 1924 novým vlastníkem propuštěn. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném placení zaopatřovacích požitků dle zák. čís. 130/1921 a to vzhledem k čtyřicetileté době služební a vzhledem ku svému postavení šafáře. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e přiznal žalobci služební požitky vzav za základ pouze patnáctiletou služební dobu žalobcovu a postavení jeho poklasného. O d v o l a c í s o u d k odvolání žalobcovu napadený rozsudek potvrdil. D u v o d y: Žalovaný poukázal žalobci na jeho žádost »za léta v hraběcí službě ztrávená« roční pensi 336 Kč k měsíční výplatě po 28 K pozadu, počínaje dnem 1. prosince 1918. Vychází to z výnosu žalovaného ze dne 14. listopadu 1917 a z přípisu ústřední kanceláře žalovaného ze dne 11. listopadu 1918. Správně poukázal první soud k tomu, že v první listině, která jest adresována pouze na ústřední kancelář, je uvedeno, že si žalovaný pro případ, bude-li žalobce i dále sloužiti, vyhrazuje výměru pense změnit, nebo ji i dočasně zastaviti, že však v druhé listině, která je adresována žalobci, se o výhradě takové nečiní zmínky. Z toho jde, že žalobce nebyl dán žalovaným do pense, nýbrž, že byla mu pense poukázána pouze za léta, ztrávená v hraběcích službách. Žalobce také nepřestoupil dle zjištění prvního soudu do neaktivního poměru, nýbrž zůstal i nadále ve službách ve dvoře Ch. u nájemci tohoto dvora až asi do července 1924, kdy byl propuštěn ze služby V-em, který dvůr ten koupil. Do jaké kategorie podle tabulky k zákonu čís. 130 z roku 1921 má býti žalobce, na něhož vzhledem ke shora uvedenému vztahuje se zákon tento dle ustanovení jeho §u 1 písm. a), zařazen, dlužno posuzovati dle §u 10 téhož zákona podle poslední skutečně vykonané služby. Je správným tvrzení odvolatelo, že poslední takovou službou rozumí se poslední služba zaměstnancova na velkém pozemkovém majetku. Poslední službou žalobcovou na velkém pozemko-

vém majetku žalovaného byla však u žalovaného jeho služba jako poklasného. Šafářem nebyl jmenován žalobce dle zjištění prvního soudu žalovaným, nýbrž pachtýřem Š-em, a to v době, když již byl žalobce zaměstnancem tohoto, takže jako zaměstnanec žalovaného žalobce šafářem nikdy nebyl. Soud první stolice správně dovodil, že a proč toto jmenování nemůže mít vlivu na poměr žalobcův k žalovanému (jeho právním předchůdcům). Když tedy zjištěna byla poslední služba žalobcova u žalovaného jako poklasného, patří mu požitky jen jako takovému, a ty činí dle druhé skupiny, uvedené v tabulce k tomuto zákonu na základním požitku 1000 Kč, na drahotním přídatku 600 Kč a na vybavovacím příspěvku 400 Kč, celkem 2000 Kč ročně při plné služební době. Ježto však žalobce sloužil u žalovaného (jeho právních předchůdců) jak bylo prvním soudem zjištěno celkem 15 let, a jak správně k tomu poukázal již první soud, žalobce ani netvrdí, že by byl nároku na plné zaopatřovací požitky nabyl již po 35leté službě, naopak sám bere výpočtu svých nároků za základ službu 40letou, přísluší mu dle §u 4 zákona č. 130 z roku 1921 50% požitků, tedy částka 1000 Kč ročně. Okolnost, že žalobce v listinách označen je jako šafář, má procesní soud právem za bezvýznamnou, ježto žalobce v době vydání listin skutečně již šafářem byl, obdržev, jak již shora bylo uvedeno, služební hodnost tuto od pachtýře dvora Š-a. Poněvadž tedy žalobce šafářem žalovaného vůbec nebyl, což správně poznačil první soud za rozhodné, stanovena byla soudem procesní doba pro vyměření penze jen 15 lety. Vždyť žalobce, jak bylo prvním soudem zjištěno, nastoupil službu na panství M. na jaře roku 1883 jako kočí ve dvore M., sloužil nepřetržitě celkem po dobu 10 roků, napřed jako kočí, potom jako hajný, byl pak po této době jmenován poklasným pro dvůr Ch., který do podzimu roku 1914 patřil k panství M. a zůstal v této službě po dobu asi 5 roků, takže, ježto dle zjištění měl oba dvory M. i Ch. po celou tu dobu, co žalobce na dvorech těchto sloužil, ve vlastní režii majitel, a teprve po této době byl dvůr Ch. propachtován nejdříve Š-ovi, potom P-ovi a R-ovi, ztrávil žalobce ve službách žalovaného jen oněch 15 let. Soud odvolací sdílí názor prvního soudu, že k tomu, by se žalobci započítala doba služební, již později ztrávil ve službách pachtýřů, kteří ho převzali, není zákonného důvodu, poněvadž žalovaný nebyl již jeho zaměstnavatelem. Žalovaný není také, jak uvedl již první soud, právním nástupcem těchto pachtěru ve smyslu §u 12 zákona č. 130 z roku 1921 ve znění zákona ze dne 13. července 1922, č. 215 sb. z. a n. Bylo by nespravedливо, ukládati žalovanému povinnost, by platil pensi celou jen proto, že ji žalobce na něm jediném požaduje, když nepožaduje zaopatřovací požitky od posledního zaměstnavatele, jemuž žalovaný byl by po případě povinen přispívat poměrnými částkami, až se zjistí povinnost platební posledního zaměstnavatele (pachtýře). Povinnost žalovaného dříve nenastává a nelze ji samovolně rozšiřovati. Že žalobce, když byl po propachtování dvora Ch. ve službách pachtěře zůstal, nebyl již ve službách žalovaného, tomu nasvědčuje již ta okolnost, že, jak bylo prvním soudem na základě jeho (žalobcova) vlastního seznání, jako strana k důkazu slyšeného, rovněž zjištěno, při propachtování některého dvora žalovaného byl dle pachtovní smlouvy pachtěř povinen všechny zaměstnance převzít do služby a že pachtěř

také plat převzatým zaměstnancům vyplácel sám a sám stanovil jejich služební hodnost a jejich služební poměr.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dle předpisu §u 11 zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. ve znění novely ze dne 13. července 1922, čís. 215 sb. z. a n. jest povinen plniti požitky v tomto zákonu uvedené zaměstnavatel, u něhož počala, nebo v případě §u 1 písm. b) zákona má počítí výplata zaopatřovacích požitků. Dle zjištění nižších soudů nebyl zaměstnavatelem žalobcovým v roce 1917, kdy se žalobce ucházel u žalovaného o pensionování, žalovaný, nýbrž pachtýř dvora Ch. Tvrzení dovolatele, že žalobce přes to, že byl zaměstnán u pachtýře dvora Ch., byl a zůstal zaměstnancem žalovaného jako tehdejšího vlastníka dvora Ch., není správné, neboť § 11 zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. mluví o zaměstnavateli a nikoli o vlastníku, u něhož počala, nebo v případě §u 1 písm. b) má počítí výplata zaopatřovacích požitku, a proto jest ohledně osoby k placení zaopatřovacích požitků povinné nerozhodno, zda jest vlastníkem velkého majetku pozemkového, či pouze pachtýřem, neboť rozhodno jest jedině, kdo v této době byl zaměstnavatelem. Nižší soudy správně vyvodily, že tímto zaměstnavatelem nebyl žalovaný. Na závalu není, že zákon chtěl osud zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém, jak v rozhodnutí čís. 3482 sb. n. s. jest vysloveno, spojití věcně s velkým majetkem pozemkovým, na němž byli zaměstnáni, neboť pro věcný nárok jest vždy rozhodno jen to, že služby byly konány na velkém majetku pozemkovém a že jest jej platiti z tohoto velkého majetku pozemkového. Jakým podílem bývalí zaměstnavatelé k tomuto placení zaopatřovacích požitku budou přispívati, jest pro zaměstnance nerozhodno, a proto stanovil zákon v uvedeném §u 11, že požitky zaopatřovací plniti má zaměstnavatel, u něhož počala nebo v případě §u 1 písm. b) má počítí výplata zaopatřovacích požitku a tak zjednal jasno i ohledně osoby k placení zaopatřovacích požitku povinné. Když žalobce svůj nárok na zaopatřovací požitky z duvodu svého trvalého zaměstnání na velkém majetku pozemkovém neuplatnil v roce 1917, kdy ještě jeho služební doba nečinila 40 let proti svému tehdejšímu zaměstnavateli, nýbrž proti vlastníku velkého majetku pozemkového, u něhož dle zjištění nižších soudů 15 let, a to naposledy jako poklasný byl zaměstnán, a od tohoto mu dle dotyčného dekretu »za leta v hraběcí službě ztrávená« přiznána byla pense, byl žalobce sice v době účinnosti zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. bývalým zaměstnancem na velkém majetku pozemkovém, který požíval zaopatřovacích požitku z duvodu trvalého služebního poměru na velkém majetku pozemkovém ve smyslu §u 1 písm. a) tohoto zákona, ale jen ohledně doby, po kterou u žalovaného jako bývalého majitele velkostatku byl zaměstnán a ohledně které mu žalovaným byl přiznán dar z milosti, t. j. ohledně doby 15 let. Ohledně ostatní doby u pachtýřů dvora Ch. jako zaměstnavatelů žalobcových na velkém majetku pozemkovém ztrávené takovým zaměstnancem žalovaného nebyl, neboť neměl ještě 40letou dobu služební na velkém majetku pozemko-

vém, tedy nenabyl nároku na vyplácení pense nebo provise dříve, nežli zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. počal působiti (§ 1 písm. b) tohoto zákona). Jest proto správným názor soudu odvolacího, že žalobcovi jen jako bývalému zaměstnanci na velkém majetku pozemkovém ve smyslu §u 1 písm. a) zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. proti žalovanému patří zaopatřovací požitky ovšem jen za tu dobu, po kterou byl u žalovaného jako vlastníka dvora M. skutečně zaměstnán a za kterou mu také dle dotyčného dekretu zaopatřovací požitky byly přiznány; za dobu pozdější tyto zaopatřovací požitky žalobce od žalovaného požadovati nemůže, poněvadž ve smyslu §u 1 písm. b) svrchu uvedeného zákona za tuto dobu nároku na pensí nenabyl. Jest proto právní posouzení věci soudu odvolacího ohledně doby pro stanovení výše zaopatřovacích požitků žalovaného rozhodné bezvadným a dovolání žalovaného v tomto směru neodůvodněným. Pokud jde o výši zaopatřovacích požitků, jest pro ni rozhodnou poslední služba žalobcova na velkém majetku pozemkovém, v době, za kterou mu zaopatřovací požitky byly žalovaným přiznány. Touto službou jest ona služba, kterou žalobce konal u žalovaného jako svého zaměstnavatele na velkém majetku pozemkovém. Služba tato byla dle zjištění nižších soudů službou poklasného a nikoliv službou šafáře, kterým žalobce později u pachtýřů dvora Ch. se stal, a proto nepochybil soud odvolací, když v souhlase se soudem první stolice vyměřil zaopatřovací požitky žalobcovy proti žalovanému dle poslední služby žalobcovy u žalovaného.

Čís. 5342.

Odklad exekuce vyklizením (zákon ze dne 31. března 1925, čís. 51 sb. z. a n.).

Dědic (representant pozůstalosti) může žádati za odklad exekuce vyklizením obchodních místností, najatých zůstavitelem.

(Rozh. ze dne 6. října 1925, R II 295 25.)

Návrh dědice Josefa L-a, by povolen byl odklad exekuce vyklizením obchodních místností, z nichž byl vypověděn zůstavitel, soud první stolice zamítl, rekursní soud odklad povolil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D u v o d y:

Stěžovatelka sama uznává správným názor soudu rekursního, že Jakub L. jest representantem pozůstalosti po Janu Ondřeji L-ovi. Jako representant této pozůstalosti jest zajisté osobou, která ve smyslu §u 1 zákona ze dne 31. března 1925, čís. 51 sb. z. a n. může učiniti návrh na odklad exekuce vyklizením obchodních místností, najatých zůstavitelem v domě vymáhající věřitelky, neboť exekuční vyklizení najatých místností nutně předpokládá, že mezi vymáhajícím věřitelem a povinným není nájemního poměru. Není proto srozumitelná výtku, že předpisu §u 1 zákona ze dne 31. března 1925, čís. 51 sb. z. a n. na Jakuba L-a nelze